

Kurjer Łódzki

Nowy

Organ polityczny, społeczny i literacki

CENA PRENUMERATY: w Łodzi z odroczonym do domu i na prowincję rocznie Mk. 36, półrocznie Mk. 18—, kwartalnie Marek 9, miesięcznie Mk. 3—, w Łodzi i w Warszawie kwartalnie Mk. 10,50

Czwartek, 30 maja 1918 r.

CENA OGŁOSZEŃ: Na stronie 1-iej w łokciach Mk. 1,75 t. z wiersz pół jedno-tamowy. Nekrologja i Reklamy 1 mk za wiersz pół. Ogłoszenia swyż. 50 t. za wiersz pół. Drobny 2 t. za wiersz

Składajcie ofiary na szkoły na Podlasiu i Chełmszczyźnie.

2-ga LOTERJA KLASYCZNA

na rzecz towarzystw kulturalno-oświatowych

23,500 losów, na które pada 11,750 wygranych i 10 premji.

Ciągnięcie II-iej kl. 4 i 5 czerwca 1918 r.

Zarząd, Warszawa, Królewska 23

Ostatni dzień wymiany przez graczy losów do II-iej klasy u odpowiedzialnych kolektorów upływa z dniem 31 ma ar b.

Problem Palestyński.

Jak wiadomo, w czasach obecnych w szeregu spraw, domagających się rozwiązania zaraz po likwidacji wojny powszechnej—stoi również sprawa przyszłości Palestyny.

Obrona przez twórcę sionizmu T. Herzla za ziemię obiecaną dla żydów — stała się też wkrótce Palestyna przedmiotem pragnień żydostwa całej kuli ziemskiej, które tutaj projektuje stworzyć, właściwie odbudować, swą ojczyznę.

Kwestja Palestyńska nie jest jednak tak prosta, jakby się zdawało. Stanowi ona cały splot zagadnień, istny węzeł gordyjski, który trudno będzie bardzo mocarstwom europejskim, a przedewszystkiem Anglii, na kongresie pokojowym rozwiązać, zwłaszcza jeszcze, by nie uchybić zasadzie wojności ludów.

Palestyna obsiada około 28 tys. klm. kwadr. obszaru. Grunt jest tutaj bardzo żyzny, tembardziej wobec zaprowadzonych kanałów i reform rolniczych. Rodzą się tutaj wszelkie rodzaje zbóż, lasy są pełne owoców (granaty, figi, migdały i t. p.), cyprysów, cedrów. Wody dostarczała, co prawda niewiele, rzeczki drobne, bardzo liczne tutaj; niedostatek wody mieszkańcy usuwają za pomocą przeprowadzania kanałów.

Klimat umiarkowany; lato gorące i suche trwa od kwietnia do października, druga część roku zajmuje pora deszczowa. Kraj bogaty jest w skarby przyrodzone soli kopalnej, wapienia i t. p.

Palestyna, ojczyzna chrześcijaństwa, posiada bogatą przeszłość historyczną. Bogactwa kraju wpłynęły na wzrost zaludnienia, które, w czasie wygnania żydów wyniosło około 6 milj. ludzi. Dzisiejsza Palestyna liczy około 700,000 mieszkańców.

Najbardziej ciekawym i doniosłym dla całej sprawy jest oczywiście układ narodowościowy.

Otóż na ogólną liczbę ludności, 80 proc. stanowią mahometanie (turcy, grecy, arabowie), resztę chrześcijanie; pierwszych w Palestynie jest około 50 tys., żydów 40 tysięcy.

Oczywiście, że takie stosunki narodowościowe do reszty komplikują problem palestyński. Pozostający w elbrzymniej większości mahometanie ani słyszeć by dziś nie chcieli o jakémś „państwie żydowskim”.

Przywiązani zaś są bardzo do tej „krajiny mlekiem i miodem płynącej”. Również i do pięknych i bogatych kolonii żydowskich, istniejących już w Palestynie odnoszą się oni nieprzychylnie.

Chrześcijaństwo palestyńskie (francuzi, hiszpanie, ormianie, roslanie, polacy) zamieszkuje niemal wyłącznie część ludności chrześcijańskiej stanowią za konnicy osiedli w klasztorach obok Grobu świętego.

Pomimo jednak więc tak skomplikowanej kwestji przyszłości Palestyny dla żydów, nie ustają ci ostatni w pracy około szybkiego wykupienia i zdobycia swej ojczyzny „Bar-Kochbów i Ben-Akibów”, nadal zbierają fundusze miljonowe na wykup ziemi i kolonizację, nie tracąc jakosć nadziei...

Dzisiaj rządy jeszcze milczą, nie konkretnego w tym przedmiocie nie słycać, jednakże na kongresie pokojowym trudny będą mieli dyplomaci orzech do zgryzienia, jeśli będą chcieli zadowolić życzenia wszystkich. Zaznaczyć atoli wypada, że program sionistyczny jest dość szeroki i żydzi zgodziliby się może na jaki inny teren dla założenia na nim swej ojczyzny.

Wogóle jednak „państwo żydowsko-palestyńskie” jest bardzo problematyczne, zaś sprawa zneutralizowania (gdymy nawet doszło ono do skutku) Jeruzolimy i wszystkich o-kolic świętych, jest prawie, że zapewniona.

S. Janicki.

Wykształcenie religijne.

Smutną nad wyraz jest obolętność i ignoracja spraw religijnych w wielu sferach inteligencji naszej. Inteligencja i półinteligencja polska w znacznej części albo ogranicza się do biernego zachowywania form, albo też zupełnie zaniedbuje sprawy religijne, schodząc na bezdroża zdradliwej „bezwyznaniowości”.

Smutne to bardzo—lecz oś wobec tego mówić o zainteresowaniu się inteligencji polskiej podstawami wiary i religji, literaturą religijną. Nieznajomość najelementarniejszych nieraz wiadomości z zakresu historii kościoła, religji—nawet u wykształconych osób—jest rażąca.

Dla wierzących wystarcza forma w postaci jakby obowiązkowej w niedzielę na mszy św. obecności. I

tem koniec. Dla innych i to nawet zbyt...
Wielkie księgi praw wiecznych świata, nieprzemierzających zasad dobra społecznego — interesują niewiele...

Natomiast literatura antyreligijna ma duży popyt. Inteligencja nasza pochłania z dużym zainteresowaniem bzdury różnych wykołobajców życiowych, lub świadomych rze-czy szkodników—dlatego, iż to coś „zakazanego”.

A potem dopiero—filozofuje. Zdaje się jej, iż cały świat mądrości nabyła. Zwalcza prawdy kościelne, dogmaty religijne i t. d. Ot żeby się pochwalił swą erudycją, będącą odbiciem dopiero co przeczytanej książki lub broszurki Bonana, Straussa, Zolta...

Z drugiej znów strony mówi się o demokracji, o wolności ludów, i o wielu innych nowoczesnych hasłach, jako wytworach dzisiejszych umysłów — zapominając, czy też nie wiedząc, iż są to odwieczne prawdy religji Chytusa.

W braku ducha religijnego w narodzie leży upadek obywateli, zdziwienie, szkodliwy materializm, korupcja, nieuczciwość. Nawet według nauki „wolnomysliczelskiej”—prawdą religijną zastąpić trzeba „czemś” innym, a na „coś” to inteligencja nasza zdobyć się widocznie nie zdołała... Kwitnie też tutaj zło.

Jak jednak w innych dziedzinach życia zbiorowego, i w zakresie prawd moralnych i religijnych społeczeństwo nasze winno się zdobyć na reformę...

W dzisiejszych czasach wielkiego przełomu dzisiejszego—ostoją naszą jest tylko miłość Chrystusowa i wiara. Poznanie też literatury religijnej, tej wielkiej skarbnicy prawd odwiecznych—jest dziś wskazane. To tam najlepsza przeciw wszelkim prądom zła społecznego—to na największe rozszerzenie światła poglądu naszego.

Literatura religijno—moralna polska jest bardzo bogata. Dzieł nawet przystępnych i popularnych jest również bardzo dużo.

Nasze obuwie.

Drożyna obuwia doszła już do takich rozmiarów, że niezadługo nie tylko biedacy, ale nawet ludzie, zarabiający po kilkaset marek miesięcznie, będą zmuszeni chodzić boso. I nie jest to bynajmniej przesada. Obecnie bowiem za okopowanie i podszewanie starych butów szwecy nasz kasać sobie płacić po 150—180 marek. Nowe zaś kamazki, czy trzewiki płacić trzeba po 300 do 400 mk. Za reparację butów, polegającą na załataniu dziur w podszewach i paru latkach na przyszwach szwecy żądają po 60 mk. Wobec ta-

kich cen przeciętny pracownik biuralista, nauczyciel lub nauczycielka, zarabiający po 800 mk. miesięcznie, mają przed sobą dwie alternatywy: albo głodzić się przez cały miesiąc z pozostałymi po sprawieniu sobie nowego obuwia, jakieś 20 do 25 mk. lub też chodzić boso. Dobrze to w lecie. Chociaż po brukach łódzkich i wyboistych chodnikach chodzenie boso jest bardzo niebezpieczne, bo nader łatwo dotkliwie skaleczyć sobie można nogę. Co jednak będzie w zimie, późną jesienią lub wczesną wiosną? W tej porze, panującej u nas przez większą część roku o chodzeniu boso mowy nawet być nie może. Co mają czynić ci, którzy zarabiają daleko mniej, niż 800 mk. miesięcznie, bo 200, 150, 100 i niżej? Takich przecięt najwięcej.

Tymczasem hurtowi handlarze skór i szwecy dorabiają się w krótkim stosunkowo czasie poważnych fortun; kupują domy, żyją dostatnio i ani myślą o zarządzeniu złemu, t. j. o obniżeniu cen obuwia, wyśrubowanych do niemożliwych granic.

Na czynione im przez klientów uwagi, że przecież taka orgja w śrubowaniu cen doprowadzi wreszcie do katastrofy, odpowiadają, że na tem jeszcze nie koniec, bo tendencja zwykła wciąż panuje, więc zaś drożyzny obuwia zwalają na handlarzy materiałami surowców, skórą, piórnem i wszelkimi dodatkami, niezbędnymi do fabrykacji obuwia.

Zatem wypadałoby wysnuć wniosek, że na obniżenie ceny obuwia niema sposobu.

Czy tak jest w istocie? Nam się wydaje, że przy obecnym rozwoju stowarzyszeń współdzielczych, w wieku wzmożenia się ruchu kooperatywnego, niema takiego towaru lub wyrobu, któryby nie dał się uniezależnić od chciwość spekulantów-wyzyskiwaczy. Istnieje wreszcie jeden bardzo radykalny i niezawodny środek na wszelkie bolączki natury ekonomicznej. Miano jego to „Samopomoc”.

Naturalnie, człowiek pojedynczy sam nic sobie nie poradzi, choćby miał najlepszą wolę. Lecz zbiorowisko ludzi planowo, systematycznie dążących do jasno wytkniętego celu, zawsze osiągnie to, co zamierzało.

Gdyby powstało w Łodzi na wzór istniejącego w Warszawie Stowarzyszenia współdzielczego pod firmą „Nasz sklep”, także podobne stowarzyszenie dla produkcji obuwia i handlu niem pod firmą „Nasze obuwie”—sprawa prawdopodobnie drożyzny obuwia dałaby rozwiązać się łatwo, co niechybnie wpłynęłoby na niższe cen obuwia i jego reparacji.

Kapitał, potrzebny dla powołania do życia kooperatywy „Nasze obuwie”, możnaby zebrać bez trudności przy pomocy 20-markowych udziałów. Udziałowcami mogliby być

Była ona wtajemniczoną we wszystkie sprawy baronostwa i wiedziała, że część kosztowności domu pomieszczono w „Safes” hotelu.

Kosztowności umieszczone w hotelu znajdowały się w dwóch skórzanych kufrach ręcznych.

Zwykle udawał się do „Safes” baron osobiście wraz z Julją. Często jednak baron polecał samej Julji

przynosić kufereczek z kosztownościami.

W tragicznym dniu, baronostwo udali się na wizytę. O godzinie 4 min. 20 Julja zwróciła się do buchalterki hotelowej z żądaniem otwarcia „safes” z polecenia barona. Julja posiadała kluczyk baronowej. Julja udala się do apartamentów baronostwa zapowiadając, iż kufereczek na-

tychmiast odnieśli z powrotem. Około godz. 5 po poł. znalezioną Julję zamordowaną. Ofiara miała okrecony trzykrotnie około szyi sznur i podrażnione gardło. Jak stwierdzono, zbrojnyca, którego dotychczas nie udało się pochwylić, uniósł ze sobą całą zawartość kufereczka, ocenioną na co najmniej pół miliona koron, w czem 18,000 koron gotówka.

Zakład D-ra KMITY
Aleje Jerozolimskie № 80.
ChOROBY gardła, nosa i uszu.
Stosownie ultrafioletowemu promieniowaniu grafitowemu

HOTEL MANTEUFEL. - RESTAURACJA.
Wykwintna kuchnia Obiady z 5-ciu dań 5 marek.
Poleca wina: **Hiszpańskie. Koniaki kuracyjne oraz Stare Węgierskie Kościuszkowskie.**
6324—1 **J. PETRYKOWSKI**

Przedsiębiorstwo przewozowe
M. LENTZ
Przejazd Nr. 2. - - Przejazd Nr. 2.
Specjalność: **Złatwianie przeprowadzek w kraju i zagranicą oddzielnymi wagonami, bez przedawania.**

SOLEC
Zakład wód mineralnych siarczano-słonych, kąpiel błotnych i lecznica fizykalno-dietetyczna pod kierunkiem lekarza dr med. St. Kujes-Krauz.
Sezon od 20 maja do 20 września.
Choroby skutecznie leczone w Solcu: Reumatyzm, przyłot, choroby skórne, nerwowe i t. p.
Ceny utrzymania niższe niż w innych miejscowościach kraju. Dojazd przez st. kolej Kielec, stąd szosą drożkami lub samochodami rządowymi z Kielec do Buska i dalej kołami do Solec. Od strony Gali i Lubelskiej przez stację kol. Galicyjskich Szosów, skąd 15 wiorst do Solec. Prospekty i informacje wysyła gratis Zarząd Solec pocztą Stopnica, stacji Kieleckiej; w Warszawie p. Fr. Jakubowski Al. Jerozolimska № 93, m. 8.

Zakład kąpielowy
BUSK
w Polsce.
SEZON 1918 od 20 MAJA do 20 WRZEŚNIA.
Kąpiele siarczane, błotne, elektryczne, słoneczne. Wodolecznictwo. Wspaniały park kuracyjny. Wyborna (polska) kuchnia w szklanej restauracji, ceny przy stole.
Godzinę 20 czerwca do 20 sierpnia koncert wiośniński kapeli symfonicznej pod batutą królewską.
p. p. Karola i Stanisława Namysłowskich.
Na żądanie wysyła się prospekt bezpłatnie.

8-mio klasowe Gimnazjum Filologiczne
B. BRAUNA
Dzielnia № 57,
Egzaminy wstępne do wszystkich klas, prócz ósmej, rozpoczną się dnia 3 czerwca, o godzinie 5 po poł.
Podania nowych kandydatów przyjmuje kancelarja codziennie od 8 do 1 po poł.

Pracownia sukien damskich i dziecięcych
pod firmą
„MARJA”
ul. Zachodnia Nr. 36 m. 12
(lewa oficyna, I-sze piętro)
przyjmuje wszelkie zlecenia w zakresie krawiectwa wchodząca suknie, kostjumy, zakłady, okrycia według najnowszych modnych trendów. Kompletnie wyprawy ślubne, wyprawy dziecięce i suknie ślubne. Wykończenie nadwytwarz starannie. Wykonanie punktualne.

Progimnazjum Polskie — J. Radwańskiego
w Łodzi, Zawadzka 9,
od dn. 1-go czerwca r. b. będzie czynne jako
VIII-klas. Gimnazjum Filologiczne
Egzaminy wstępne do klasy podwstępnej i wstępnej zaczną się 7-czerwca a do klasy I, II, III, IV i V dnia 10-czerwca, o g. 9 rano.
Kierownik szkoły K. Tomaszewski.

8-klasowa Wyższa Szkoła Realna
Stowarzyszenia popierania średniego wykształcenia handlowego
Dzielnia 50 a **Dzielnia 50-a**
Egzaminy wstępne do klas: wstępnej I, II, III i IV odbędą się w dniu 3-tnim, 4 i 5-tym czerwca r. b. Podania przyjmuje kancelarja Szkoły do 2 czerwca w godz. biurowych.
Dyrektor Konstanty Wiśniewski

Rutynowana nauczycielka
przypasabia na stopnie celujące do wszystkich klas szkół średnich. Specjalność: język niemiecki i matematyka. Analfabetów wyucza w krótkim czasie polskiego, niemieckiego i arytmetyki do buchalterji.
Benedykta 14 m. 28.

Akuszerka
— dyplomem Cesarskiej Akademji medycynej w Piatrogradzku, praktykująca 20 lat, przyjmuje. Dla pań przyjezdźni; osobny lokal „masaż” Piotrkowska 132 m 14 —

Pozenie nóg i ciała,
usuwan na całe życie, bez maści i bez proszków za pomocą kilku złotych kompresów, Piotrkowska Nr. 132 m. 14, od 9—7,

Dr. M. Marx
ginekolog, choroby kobiece, akuszerka.
Święty-Mitya, Szajbl. Aleja № 12
Przyjmuje od r. 3—5 po poł.
Wzajemnie udzielam dzwoneczek za własność siarowa i lada. Opatka zapewniona. Oferty szkieł i szkiełki tutejszej pod lit. W. Z.

Kupię każdą ilość tektury smółcowej
(papy)
Sienkiewiczza Nr. 67,

Akuszerka
Marta Nowakowska
przyjmuje się 11-go czerwca r. b. na ulicy Dzielnia 34, przyjmując od 9—12 i od 5—6

DEUTSCHE SPRACHE
unterricht gebildeter Deutscher. Offerten bitte unter „Deutsch“ in d. Exped. d. Blattes abzugeben.

OGŁOSZENIA DROBNE

A.A.A. Pierwszorzędne — Biuro Nauczycielstwa F. Sę owskiej, Przelaz 14. Poleca z dobrmi rekomendacjami na stałe, na lato, nauczycieli, nauczycielki, z muzyką, śpiewem, sudzosiemki, freblanki, bony z szyciem, gospodynie bufetowe, oshrobniki.
Do sprzedania 58 morgi gruntu, 5 wiorst od Łodzi. Bliska wiadomość w Fryderyka Krygera w Rogozach lub u Dr. Hageny w Zielonem Głowie.
Hersz Głowiński sagubli kartę węgla, wydana z magistratu m. Łodzi.
Janka Rapoport sagubli legitymację ehlebową, wydaną dla 6 osób z rezerwa przy al. Ogólnolanskiej.

Jedyny w Łodzi zakład naprawy
ojny garderoby używanej: przerabia, nieje, odświeża, czyści, przetrze chemicznie i farbule garderoby: meska. Roboty wykonywa starannie, szybko i tanio. Poleca Sortownicę Chrześcijańska Piotrkowska 174

Książki szkolne i wszelkiej inni treści w różnych językach. ancyklopedja, dzieła klasyczne i pisma ilustrowane kucnie A. Tuwim. Zawadzka № 6 m. 10.

Meble z sześciu pokoi, wspaniały salon, sprzedam. Piotrkowska 130-9
Poszukiwam siebie na obrób od 1—2 morgów w dołnem w pobliżu Łodzi. Oferty pod lit. „A.W 100” przyjmie redakcja

Power i automat muzyczny „Orkiestron” są do sprzedania. Wiadomość: Helonów
Stanisław Skotlowski syn Kacpra i Apolonii wzywa Spadkobierców po Antoninie z Grontkowskich Skotlowskiej, do stwierdzenia się u wójta gm. Bańczew now. Łaskiego lub podanie tamże swego bliższego adresu w sprawie podziału majątku.

Wielka oszczędność; spodnie które można nosić 5 lat i różne reszki tantu. Piotrkowska 145 m. 34.

Zaginiona dzwoneczka lat 6 nubrana w białą sukienkę i niebieski kartańtik, boso z gołą głową ciemne blond, oczy niebieskie, na imię Weronika Cichocka. Kto by wiedział o niej eokolwiek lub znalazł zechce odprowadzić lub zawiadomić Jana Cichockiego Kiliński gm. Nowosolna.

Zaginiona legitymacja ehlebowa na 8 osób na imię Mojsze Łaski.

Zaginiona karta węglowa na imię Leiba Rothbarla. Wschodnia 28

Zaginiona karta węglowa na imię Józefa Józefowicza, Nowosolna 34.
Zaginiona paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Antoniny Bardak.